

Фондация
за реформа в местното самоуправление
www.flgr.bg

2006/2007

С финансовата подкрепа на

OPEN SOCIETY INSTITUTE

USAID

От октомври 2006 г. (т.е. след приключването на Националния конкурс на ФРМС „Община новатор ‘2006“) до юли 2007 г. в електронната база данни „Иновационни практики“ на Фондацията за реформа в местното самоуправление са качени 149 практики на български общини и техните граждански и бизнес партньори, читалища, регионални и професионални сдружения на местните власти. 83 от тях са на български, а 66 - на английски език (някои от тях - в съкратен вариант).

Част от практиките са ни предоставени от организациите/институциите, които са ги реализирали, а други - от партньорски организации и журналисти. На всички, които отделиха от времето си, за да обогатят базата данни „Иновационни практики“, сърдечно благодарим и вярваме, че техният пример ще мотивира мнозина от колегите им в цялата страна.

В това годишно издание на „Иновационни практики“ ви представяме само 13 от събраните практики, като сме се опитали да покажем как в една и съща област могат да работят както НПО по проекти със скромен бюджет, така и коалиции от организации, финансирани по европейски програми със значителни средства.

Желанието ни е да подчертаем, че работата и на едните, и на другите има своето място и стойност в развитието на съвременното българско общество. Синергията на усилията би довела до още по-добри резултати за нашите общности, но за съжаление ние все още сме във фазата на стремежа към по-добра координация между различните институции и организации и към преодоляване на ефекта, до който води „работата на парче“.

Втори важен момент, който бихме желали да подчертаем, е ролята на вестносец на „добри новини“, която има електронната база данни практики. На фона на недоверието и съмненията, които витаят в нашето общество, иновационните практики показват онези стъпки, които организациите и институциите по места правят, за да подобрят живота на хората, на уязвимите групи. Често практиките изискват промяна на мисленето и смелост да се внедри в български условия онова, което ни е било подсказано от партньори. Нерядко хората, които реализират практиките, се нагърбват с допълнителни ангажменти, като единственото им възнаграждение е интересът, който проявяват към работата им колеги от други общини, а дори и от други страни.

Трети извод, който можем да направим от представените в базата данни практики, е свързан с трудната финансова страна на идеите - оказва се, че когато дадена идея е осъзната като приоритет - както от общността, така и от общината или гражданската организация - пари за нейната реализация в крайна сметка винаги се намират.

Приятно четене!

Екип на ФРМС

СЪЗДАВАНЕ НА ТРИ ЕНЕРГИЙНИ АГЕНЦИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН - АБЧО

Предистория

През изминалото десетилетие енергийната ефективност и ВЕИ се превърнаха в приоритети на националната и европейската енергийна политика и се наложиха като главни инструменти за противодействие на изменението на климата.

Процесът на изпълнение на критериите за членство в Европейския съюз и прилагане на Acquis Communitaire поставят пред българските общини отговорности и задължения за формиране на политики за устойчиво икономическо развитие на местно и регионално ниво, подготовка и изпълнение на планове за енергийна ефективност.

Като страна-член на Европейския съюз България трябва да спазва европейското законодателство в областта на енергията (Зелена книга на Европейската комисия, План за действие за енергийна ефективност, Директива 2002/91/ЕО за енергийна ефективност на сгради и др.), които поставят пред властите редица ангажименти, свързани с рационалното използване на природните и енергийните ресурси, въвеждане на мерки за енергийна ефективност и популяризиране на възможностите за пестене на енергия.

В Европейския съюз, а вече и в България се предприемат енергични действия за популяризиране на чистата енергия на общинско и национално ниво. До преди няколко години общините нямаха съществени функции в областта на енергията, но днес вече ефективното управление на енергията е грижа и на местните власти.

Спазвайки основния принцип устойчивото развитие, а **именно „Мисли глобално, действай локално“** и в отговор на нуждите на общините-членки Асоциацията на българските черноморски общини инициира проекти, в рамките на които се създадоха три агенции за управление на енергията в Черноморския регион.

Практика

Стъпки на реализация на практиката:

1. Разработен проект за създаване на Черноморска регионална агенция за управление на енергията - Варна. Проектът е финансиран по Програма „SAVE II“ на Европейската комисия, Генерален директорат за енергия и транспорт (40 %) и съфинансиран от Асоциация на българските черноморски общини (60%). Проектът се реализира в периода януари 2003 г. - юли 2006 г. и е на обща стойност 300 000 евро.

2. Разработен проект за създаване на Регионална агенция за управление на енергията - Бургас и Агенция за управление на енергията - Добрич. Проектът е финансиран по Програма „Интелигентна енергия

По инициатива на Асоциацията на българските черноморски общини (АБЧО) в Черноморския регион са създадени три агенции за управление на енергията - Черноморска регионална агенция за управление на енергията - Варна, Регионална агенция за управление на енергията - Бургас и Агенция за управление на енергията - Добрич. Агенциите са създадени в рамките на разработени и осъществени от Асоциацията на българските черноморски общини проекти, реализирани с финансовата подкрепа на програмите SAVE II и „Интелигентна енергия за Европа“ на Европейската комисия, Генерален директорат „Енергия и транспорт“.

за Европа“ на Европейската комисия, Генерален директорат за енергия и транспорт (50 %), и съфинансиран от Асоциация на българските черноморски общини (50 %). Проектът се осъществява в периода от 2005 г. до 2008 г. и е на обща стойност 400 000 евро.

Основната цел на проектите е да допринесат за устойчивото развитие и ефективно управление на енергията в общините от Черноморския регион.

Резултати

1. Създадена Черноморска регионална агенция за управление на енергията през 2003 г. със седалище в гр. Варна. Агенцията работи основно на територията на общините-членки на АБЧО, разположени в Област с административен център - Варна.

2. Създадена регионална агенция за управление на енергията - Бургас през 2005 г. със седалище в гр. Бургас, като агенцията осъществява дейност на територията на Област с административен център - Бургас.

3. Създадена Агенция за управление на енергията - Добрич през 2005 г., която работи на територията на Община Добрич - град.

4. Създаване на регионален консорциум от агенции за управление на енергията в Черноморския регион, които да реализират инициативи с регионално значение.

Агенциите са регистрирани като доброволни юридически лица съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел и работят за изпълнение на следните цели:

- Представителство и защита на интересите на членовете си за утвърждаване на енергийната ефективност като важен компонент на политиката за устойчиво развитие на Черноморския регион в България.

- Обединяване усилията на българските черноморски общини за повишаване на енергийната ефективност, като средство за разрешаване на важни национални задачи и енергийната и екологичната политика и за постигане на устойчиво развитие.

- Опазване и възстановяване на околната среда на територията на българските черноморски общини.

- Създаване на условия за намаляване на бюджетните разходи на общините за енергия.

- Съдействие за намаляване разходите за енергия на крайните потребители.

- Повишаване знанията и уменията на общинските съветници и служители с оглед по-ефективно управление на енергията.

- Разширяване и обогатяване на общественото разбиране за ролята и важността на ефективното управление на енергията, както и участието на гражданите в него.

- Изучаване и разпространение на българския и чуждестранния опит в областта на управление на енергията.

Резултати от дейността на агенциите:

- Черноморска регионална агенция за управление на енергията - Варна реализира 7 проекта, като общата им стойност е около 500 000 евро.
- Регионална агенция за управление на енергията - Бургас работи по 4 проекта, чиято обща стойност е 300 000 евро.
- Агенция за управление на енергията - Добрич работи по три проекта, чиято обща стойност е около 300 000 евро.

Контакти

Марияна Кънчева,
изпълнителен директор
Асоциация на българските
черноморски общини
гр. Варна
ул. „Преслав“ 4
тел./факс: (052) 600 266
611 811
office@ubbsla.org
www.ubbsla.org

ЕНЕРБИЛД: ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО ЗА ИНТЕГРИРАНО ПОВИШАВАНЕ ЕНЕРГИЙНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНСКИ СГРАДИ

Предистория

Новоприетото законодателство в Българи в областта на енергийната ефективност - Закон за енергийна ефективност и съпътстващите го подзаконовни нормативни актове (Наредба № 18 от 12 ноември 2004 г. за енергийните характеристики на обектите, Наредба № 21 от 12 ноември 2004 г. за обследване на енергийната ефективност, Наредба № 19 от 12.11.2004 г. за сертифициране на сгради за енергийна ефективност) въвеждат редица нови отговорности и ангажменти за общините по отношение на енергийната ефективност, като например:

- Да разработват и изпълняват програми за енергийна ефективност;
- Да модернизират жилищния фонд, административните и стопанските сгради на територията на общината, с цел подобряване на техните енергийни характеристики;
- Да въвеждат енергоспестяващи уредби за външно осветление в населените места и в обществените сгради;
- Да извършват сертифициране на сгради общинска собственост, които са с експлоатация и са с обща полезна площ над 1000 кв.м.

Въвеждането на мерки за енергийна ефективност в обществените сгради, стопанисвани от общините (болници, училища, административни сгради и др.), е особено належащо поради високите разходи за електричество и отопление. За реализацията на енергоефективни мерки и проекти обаче, кметовете е необходимо да осигурят инвестиции и финансиране, което за малките общини, каквито са Белослав, Бяла и Аксаково, е изключително трудно.

Ето защо Асоциацията на българските черноморски общини в партньорство с трите общини инициират проекта **„ЕНЕРБИЛД: Публично-частно партньорство за интегрирано повишаване енергийните характеристики на общински сгради“**, чиято основна цел е да се създаде процедура на местно ниво за подобряване на енергийните характеристики на общинските сгради и да се разпределят ефективно дивидентите от реализираните икономии между участниците в процеса (общини и частен сектор). Това ще гарантира реализация на инвестиционни подобрения с минимално бреме върху общинския бюджет.

Проектът предлага иновативен модел за реализация на енергоефективни мерки в общински сгради популяризирайки модела на публично частното партньорство, изразено в реализацията на т.нар. ESCO схеми или договори с гарантиран резултат.

Проектът ЕНЕРБИЛД е пилотен и иновативен като логическата рамка е съобразена с извикванията на Закона за Енергийна Ефективност и произтичащите от него задължения за общините.

Проектът „ЕНЕРБИЛД: Публично-частно партньорство за интегрирано повишаване енергийните характеристики на общински сгради“ е пилотен модел за енергийно обследване на публичния сграден фонд и създаване на схема за подобряване на енергийните характеристики на сградите в общините Белослав, Бяла и Аксаково. Проектът е разработен от Асоциацията на българските черноморски общини като инициатива за обединение усилията на трите общини за създаване на публично-частно партньорство и се реализира със съдействието на екипа на Асоциацията.

Практиката е победител в Тематичния конкурс на ФРМС '2007 за иновационни практики на регионални/професионални сдружения на общини

Практика

Стъпки на реализация на практиката:

1. Инициране на проектната идея от екипа на АБЧО в партньорство със специалисти от трите пилотни общини.

2. Разработване на проектно предложение и кандидатстване за финансиране по Програма ФАР 2004 - Проект BG 2004/016-711.11.04 „Подкрепа за повишаване на конкурентноспособността на българските предприятия“ („Безвъзмездна помощ за публично-частно партньорство“), като водещ кандидат е Община Белослав.

3. Стартиране на проекта през ноември 2006 г., като реализацията му ще продължи 12 месеца. Общата му стойност е 26 004 евро, като 75% е финансиране по програмата.

3. Дейностите по проекта са разделени в пет модула, а именно:

■ **Модул 1 „ЕСКО схема за обследване и саниране на обществени сгради“**

Очаквани резултати: Наръчник за енергийна ефективност в общините; Техническо задание за първично обследване; Схема за ПЧП по предоставяне на енергийни услуги

■ **Модул 2 „Разработване на електронна база данни за обследване на енергийни характеристики“**

Очаквани резултати: Въпросник за обследване на енергийни характеристики; Данни за първично обследване на 10 сгради в целевите общини; Електронна база данни

■ **Модул 3 „Разработване на техническо задание за детайлно обследване“**

Очаквани резултати: Техническо задание за енергийно обследване на сгради; Обследвани 3 пилотни общински сгради; Тръжно досие за възлагане на ЕСКО договор

■ **Модул 4 „Маркетингова стратегия за предоставяне на енергийни услуги на местно ниво“**

Очаквани резултати: Маркетингова стратегия; Местни кълстери от фирми за енергийни услуги; Работни срещи

■ **Модул 5 „Промоция на модела ЕНЕРБИЛД“**

Очаквани резултати: Пресконференции; Интернет-страница; Публикации; Тематична конференция

Контакти

Марияна Кънчева,
изпълнителен директор
Асоциация на българските
черноморски общини
гр. Варна
ул. „Преслав“ 4
тел./факс: (052) 600 266
611 811
office@ubbsla.org
www.ubbsla.org

Резултати

Основният резултат от реализацията на проекта е подобрената бизнес и екологична среда в пилотните общини - Белослав, Аксаково и Бяла посредством представянето и въвеждането на ESCO схемите при реализация на енергоефективни проекти в сгради общинска собственост.

Реализацията на проекта ще бъде използвана като иновационна практика в няколко направления, а именно:

■ АБЧО иницира практика за сътрудничество и кооперирането между черноморските общини за реализация на проекти за разрешаване на общи проблеми;

■ Успешно реализираната ESCO схема ще бъде популяризирана от АБЧО и в останалите общини членки;

■ Създадената практика на публично-частното партньорство ще бъде мултиплицирана не само в областта на енергийната ефективност, но и в други сфери на дейност на общините.

КАК ОБЩИНА МОНТАНА ИЗПЪЛНИ ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА 2006 ГОДИНА

СЪСТОЯНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Община Монтана има детайлно разработена и регулярно актуализирана Програма по енергийна ефективност за периода 2005 - 2007 год. Програмата по енергийна ефективност се осъществява стриктно, съгласно предвидените мерки и период на изпълнение. За разработването на Програмата през 2004 г. се сформира звено от трима общински експерти, което след задълбочен анализ на направените разходи за предходните три години на електрическа и топлинна енергия на всичките общински звена подготви проекто-предложения за Програма за енергийна ефективност и Програма за възобновяеми енергийни източници за периода 2005 - 2007 г.

Задължение на звеното след разработването на Програмите е да актуализира данните за консумираната електрическа и топлинна енергия през плановия период, да подготвя проектите на Община Монтана по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, както и да подготвя отчетите за изпълнените проекти и спестеното количество енергия. В своята дейност звеното се подпомага от всички дирекции на общинска администрация. Това налага непрекъснатото обучение на служителите на Община Монтана, включително ръководители и експерти, по различни въпроси, свързани с изпълнението на Програмата по енергийна ефективност 2005 - 2007 г.

В град Монтана почти всички сгради, общинска собственост, имат връзка с централната газопреносна система и на практика основният разход идва от изразходваната топлинна енергия.

За да се идентифицират нуждите от проекти по енергийна ефективност, при подготовката на Програмата по енергийна ефективност бяха взети данните за последните три години за консумираната топлинна енергия от официалните Протоколи, подписвани регулярно от Община Монтана и фирма „Монтана газ“ АД. Освен това бяха изискани официалните данни за изразходваната енергия през последните три години от всички електромери, обслужващи общинските звена.

След обработката на събраните данни, за целева група на Програмата, чиито нужди ще могат да бъдат задоволени от относително ограничения към онзи момент бюджет на Община Монтана, бяха определени училищата в град Монтана. По времето на подготовка на Програмата по енергийна ефективност през 2004 г. бюджетът на Община Монтана беше 14 498 827 лв. и на практика не се изпълняваха проекти по енергийна ефективност.

Като друга стратегическа мярка към Програмата по енергийна ефективност стартира и текуща подмяна и доизграждане на съществуващите улични системи с енергоспестяващо осветление.

Двете Програми - за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници - бяха детайлно обсъждани във всички Комисии към Общински съвет - Монтана, след което бяха официално приети с пълно мнозинство. Към Програмата по енергийна ефективност на Община Монтана има разработени и също регулярно актуализирани Целеви програми за всяка една от годините на плановия период. Те съдържат приложения с количествено-стойностни сметки за конкретни проекти за всяка една от годините в плановия период, включително и за 2006 г.

ФИНАНСОВО И ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

В гласувания от Общински съвет бюджет за 2006 г. са заложили целеви средства от 190 000 лв. за изпълнение на Програмата по енергийна ефективност за 2006 г., които съставляват 1,06 % от общия бюджет от 17 795 000 лв. и 7,5 % от всички капиталови разходи от 2 544 685 лв. за тази година. Освен това в бюджета бяха заложили и пари за енергийни обследвания за сградите на три училища в град Монтана, които са включени в Целевата програма за енергийна ефективност за 2006 г.

Въвеждането на енергоспестяващите мерки, предвидени в енергийните анализи на две от тях беше финансирано от Министерство на образованието и науката по спечелени от Община Монтана проекти. Предвидените мерки в енергийното обследване за третото училище се въведоха чрез ЕСКО дружество, чиято процедура беше инициентирана с Решение на Общински съвет - Монтана и се проведе по Закон за обществените поръчки.

Извън общинския бюджет бяха финансирани и енергийни обследвания за две сгради над 1000 кв. м полезна площ чрез Агенция за енергийна ефективност и спечелен проект пред МРРБ.

По друг, също спечелен пред МРРБ проект, Община Монтана подготви пълните технически проекти за енергоспестяващи осветителни системи на град Монтана и 23-те села на Община Монтана.

Отдел „Устойчиво развитие и европейска интеграция“ на Община Монтана отговаря за подготовката на общинските проекти за кандидатстване пред национални и международни донори. В този отдел е и председателят на звеното по енергийна ефективност, което има текущи задължения по изпълнението на Програмата по енергийна ефективност. За да бъде максимално оперативна работата по изпълнението на Програма за енергийна ефективност, всяка година се актуализира базата данни за енергопотреблението на общинските звена за предходната година.

На практика, ако няма налична актуална информация за енергопотреблението, е невъзможна подготовката на проектопредложение в областта на енергийната ефективност в оперативни срокове, както е невъзможна и подготовката на регулярни отчети за консумацията на енергия от всяко звено на Община Монтана. Базата данни на сградите на общинските звена съдържа информация за периода 2002-2006 г., включително, за консумацията на електрическа и топлинна енергия.

Предвид многото сгради, собственост на Община Монтана, включително и такива, които са собственост на различни юридически лица, се обработват всичките сгради над 1000 кв.м, както и тези, които са публична общинска собственост - детски градини, училища, детски ясли, културни институции и др. По този начин се контролира своевременно консумацията на енергия и се предвиждат мерките за конкретното общинско звено, които могат да бъдат финансирани чрез общински бюджет или външен донор. Освен това, след като се направи сравнителен анализ с предходна година за същия период, текущите проблеми, във връзка с повишената консумация на топлинна или електрическа енергия, се отстраняват своевременно - проблем с отоплителната инсталация, грешно отчитащ електромер и т.н.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Направените икономии на енергия и средства за 2006 г. от въвеждането на енергоспестяващи мерки в училищата е средно 30 %. Направените енергийни анализи съвпадат еднозначно с реалното състояние в сградите на повишен общ комфорт и постигната средна равномерна температура съгласно норматив във всичките кабинети на училищата.

Подмяната с енергоспестяващо на уличното осветление доведе до запазването на разходите сравнено между 2005 и 2006 г., като са поставени нови 400 осветителни енергоспестяващи тела на неосветени до момента места и са подменени 400 съществуващи енергоемки с енергоспестяващи. Това доведе до подобряване на общата осветеност в град Монтана и 23-те села на Община Монтана.

Сградите, за които бяха финансирани енергийните обследвания от общинския бюджет, са целеви обекти в Програмата по енергийна ефективност за 2006 г. и са избрани на базата на обстояния анализ на енергопотреблението в тях, от една страна, и броя на крайните бенефициенти, които ще се възползват най-много от изпълнението на проект по енергийна ефективност.

Друг важен елемент за избора на сграда е потенциалното бъдеще на тази сграда, т.е. дали в следващите пет години, което е приблизителният срок на откупуване на инвестицията, ще има нужда тази сграда да бъде публична общинска собственост. На практика енергийните обследвания, финансирани от общинския бюджет, са подкрепени и с решения на Общински съвет - Монтана: решението, с което е приета Програмата за енергийна ефективност 2007-2013 г., и другите, с които се приема подготвеният проектобюджет на Община Монтана за всяка година.

Предвидените мерки в трите енергийни обследвания, финансирани от общинския бюджет, бяха напълно осъществени през 2006 г. - за две от училищата чрез спечелени проекти от МОН и за едно чрез ЕСКО дружество. На тези сгради предстои процедура на сертифициране съгласно Закона за енергийна ефективност.

Специализираните фирми за енергийни обследвания бяха избрани след експертно обсъждане на техния капацитет и проверка дали са оторизирани да осъществяват тази дейност през Агенция за енергийна ефективност. До момента Община Монтана е възлагала изготвянето на енергийни анализи на три специализирани фирми и няма никакви забележки по изпълнението на обследванията. Дори напротив, изказваме своята благодарност за стриктното изпълнение на поетите ангажменти по договор, за изработването на анализите в оперативни срокове и за точността на предвиденото в самите обследвания.

2006 г. беше изключително ползотворна за Община Монтана по отношение на изпълнени проекти по енергийна ефективност, дори извън Целевата програма. Успешно изпълнените проекти по енергийна ефективност през 2005 г. насърчиха още повече позитивното отношение към такъв тип проекти от страна на цялата администрация и Общински съвет - Монтана. Всичко това мобилизира усилията и предизвика всеобща подкрепа за проектите по енергийна ефективност през 2006 г., което, в крайна сметка, доведе до отлични резултати. Стратегията на Община Монтана за изпълнение на проекти по енергийна ефективност през 2006 г. касаеше не само реалното въвеждане на енергоспестяващи мерки, но и подготовката на самите енергийни анализи, технически проекти и др. документация за проекти, подлежащи на изпълнение както през 2007, така и след 2007 г., респективно след плановия период на действащата Програма по енергийна

ефективност 2005-2007 г. Наличието на необходимите технически проекти и енергийни и др. анализи ще позволи на Община Монтана да кандидатства по Оперативна програма „Регионално развитие“ и да усвоява пари от Структурни фондове за проекти по енергийна ефективност. Най-важните проекти, кореспондиращи с Програмата по енергийна ефективност, изпълнени през 2006 г., са:

■ Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда на III и IV ОУ, Монтана. **Проектът е включен в Целева програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана и е подкрепен с Решение на Общински съвет - Монтана. Финансиран е чрез ЕСКО дружество със срок на изплащане от 7 години на стойност 470 000 лв.**

■ Подмяна на тела от съществуващи улични осветителни системи с енергоспестяващи и доизграждане на енергоефективни такива на територията на Община Монтана - поставени 800 тела на стойност 80 000 лв. **Проектът е включен в Целева програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана и е финансиран изцяло от общински бюджет.**

■ Изграждане на система за радиоуправление на уличното осветление с покритие върху целия град Монтана на стойност 30 000 лв. Този иновативен проект реално позволява изключителна ефективност по отношение контрола върху осветеността на град Монтана през различните сезони. Проектът е финансиран изцяло от общински бюджет.

■ Изграждане на връзка с централната газопреносна мрежа и реконструкция на отоплителната инсталация на сградите в Спортен комплекс „Огоста“; изграждане на система за лъчисто отопление в Спортната зала - всичко на стойност 80 000 лв., финансирано от общински бюджет от преходния остатък за 2006 г.

■ Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда II СОУ, Монтана на стойност 145 000 лв., финансирани от Министерство на образованието и науката и общински бюджет. **Проектът е включен в Целева програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана.**

■ Подготовка на енергийно обследване и въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда IX СОУ, Монтана на стойност 134 000 лв., финансирани от Министерство на образованието и науката и общински бюджет. **Проектът е включен в Целева програма за енергийна ефективност за 2006 г. на Община Монтана.**

■ Въвеждане на енергоспестяващи мерки в сграда на Младежки дом - Монтана на стойност 68 000 лв., финансирано от UNDP, Програма „Красива България“ и общински бюджет. Проектът е подкрепен с Решение на Общински съвет - Монтана.

■ Изработване на енергиен анализ на сграда над 1000 кв. м полезна площ - „Общински медицински център“ ЕООД - Монтана на стойност 10 000 лв., финансирано от Агенция по енергийна ефективност.

■ Изработване на енергиен анализ на сграда над 1000 кв. м полезна площ - „Стоматологичен център №1“ - Монтана, финансирано от МРРБ.

■ Изработване на технически проекти за енергоефективни улични осветителни системи на гр. Монтана и населените места на Община Монтана на стойност 20 000 лв., финансирано от МРРБ. Проектът е изключително важен за Община Монтана не само от гледна точка на

енергийната ефективност, но и защото решава напълно регулярно възникващите проблеми във връзка със собствеността на уличните стълбове от „Електроразпределение“ АД - Плевен.

■ Поставяне на топлоизолация на външни стени на физкултурен салон към ПМГ и ГПЧЕ, финансирано от „Красива България“ и общински бюджет. Проектът е подкрепен с Решение на Общински съвет - Монтана.

■ Изработване на проект за „Изграждане на отоплителна инсталация и връзка към централната газопреносна мрежа“ за общинска сграда, в която се намират две социални общински звена, финансирано от МРРБ.

■ Изработване на проект за „Изграждане на вътрешна вентилационна система на Дом за хора с физически увреждания в Горна Вереница“, финансирано от МРРБ.

В заключение може да се обобщи, че освен всички предвидени проекти в Целевата програма по енергийна ефективност за 2006 г., Община Монтана изпълни още 9 важни проекта в тази област извън самата Програма. Общата стойност на изпълнените проекти, включени в Целевата програма по енергийна ефективност за 2006 г., е 859 000 лв., от които 580 000 лв. са осигурени от общински бюджет. Проектите, които не са включени в Целева Програма по енергийна ефективност за 2006 г., са или спечелени чрез външно финансиране, или финансирани от бюджетния излишък в края на 2006 г. Те са на стойност 236 000 лв. Общата стойност на изпълнените проекти в областта на енергийната ефективност е 1 095 000 лв. За всеки един от изпълнените проекти по енергийна ефективност Община Монтана провежда целенасочена информационна кампания - пресконференции, подготвяне на презентации, предоставяне на консултации от страна на общинското звено по енергийна ефективност със заинтересовани лица от местната общност и др.

Само осъзнаването на значимостта и прилагането на практика от страна на цялото българско общество на твърдата политика на енергоспестяване ще доведе до реално изпълнение на националния приоритет за развитие на енергийния сектор. Така всички заедно ще допринесем за осъществяването на поетите ангажименти в тази област от страна на Република България, следвайки Кохезионната политика на Европейския съюз за периода 2007-2013 г. и свързаните с това Лисабонска стратегия, Директиви за енергийна ефективност и национални стратегии, програми и закони.

Контакти

Община Монтана
тел. (096) 300-400
факс: (096) 300-401
www.montana.bg

ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ - РАВЕН ШАНС В МАЛКОТО СЕЛО - С. ЛИЛЯЧЕ, ОБЩИНА ВРАЦА

Предистория

Децата от малките населени места са лишени от възможностите, които имат техните връстници от по-големите села и градове, и по отношение на информационните технологии. Владенето на работа с компютър се приема днес за основно умение, наравно с писането и четенето.

Изграден е Център за социални дейности и услуги.

Създават се условия за равнопоставеност и преодоляване на информационната и социална изолираност на децата и младежите в селото и да предостави нови услуги за хората от общността.

Практика

В читалището беше изграден Център за социални дейности и услуги с две зали: „Учебно-творческа“ и „Обслужваща“. Първата е оборудвана с компютри, принтер, скенер и ксерокс за работа на деца, ученици, младежи, социално слаби и пенсионери с компютри и с Интернет.

Обслужващата зала е оборудвана с компютър и ксерокс - собствен принос на читалището - за административни и информационни услуги на гражданите.

Изградена е база данни в помощ на административното обслужване на хората: полезна бизнесинформация, нормативни документи и актове, отговорни лица и други. Предлагат се услуги за попълване на документи и формуляри, молби, декларации, изработка на покани и некролози, набиране на текстове и други. Съставен е Наръчник на услугите за населението.

За изпълнение на дейностите по проекта са привлечени много доброволци - служители от кметството, читалищни дейци, местното училище. Те участват в ремонтните работи, монтирането на техниката, изграждането на база данни за административните услуги и други.

Резултати

По време на проекта бяха обучени 64 деца и 20 души от общността за работа с информационните технологии. Планираме да продължим тази дейност и в бъдещето.

В хода на проекта са създадени нови партньорства с местните институции - Община Враца, Регионалната дирекция за социално подпомагане - Враца, кметство Лиляче, училище „Св. Св. Кирил и Методий“. Сътрудничеството ще продължи и в бъдеще.

Контакти

Читалище „Просвета-1927“
ул. „Кирил и Методий“ 1
село Лиляче 3051
Община Враца
samodeezbg@abv.bg

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧИТЕЛНИ ПЪТУВАНИЯ В ЧУЖБИНА ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ

Предистория

В началото на новия век предстоящото тогава членство на страната ни в Европейския съюз и отварянето на предприсъединителните му фондове за България постави страната ни и по-специално българските общини в принципно нова ситуация, която им отвори вратите към много възможности за развитие, но и ги изправи пред непознати до този момент предизвикателства.

Много европейски страни обаче вече са извървели този път - те разполагат с безценен дългогодишен опит и с множество действащи добри практики за справяне с проблемите, с които нашите общини тепърва се борят или дори предстои да открият. Техният бизнес пък непрекъснато търси нови възможности за развитие и инвестиции, които би могъл да намери на територията на българските общини.

Българските общини могат много да научат от чуждестранни партньори, от практиката и опита на общините в другите европейски държави и добре осъзнават това. **Те непрекъснато търсят възможности за контакти - сами или чрез представляващите ги организации.** Една от основните цели, залегнали в Устава и в досегашната работа на Асоциацията на дунавските общини „Дунав“, е разширяване на трансграничното сътрудничество и представителство на общините-членове за контакти с чужди институции и организации. Затова в отговор на многобройните искания от свои общини-членове за създаване на възможност за контакти с чуждестранни институции, организации и общини, АДО започна организирането на обучителни пътувания в чужбина за своите членове.

Ръководството и изпълнителния състав на АДО през последните три години активно работиха за усвояване на положителен опит и взаимно опознаване с общини приоритетно от страни членки на ЕС. В рамките на такива дейности вече се проведе, макар и само за отделни общини, обмен на общински специалисти, експерти, общински съветници и представители на образователни, културни институции и самодейни състави, бяха създадени контакти с общини и от Франция, Унгария, Гърция.

Практика

Добрата практика на АДО при организирането на обучителни пътувания започна през есента на 2004 г., когато Асоциацията организира за представителите на местните власти от Дунавския регион обучително пътуване в **Унгария**, което бе финансирано от програма **НАРІ**. Пътуването бе под надслов „Местно икономическо развитие“ и участващите в него кметове и председатели на ОбС се запознаха с добрия опит и практики в местното самоуправление на Унгария и присъстваха на **лекции на известни специалисти, както и презентации**

АДО „Дунав“ създаде традиция за провеждане на обучителни пътувания в чужбина за своите общини-членове. В периода 2004 - 2007 г. АДО „Дунав“ проведе четири такива пътувания в Унгария, Великобритания и Италия (2), на които представителите на местната власт, на бизнеса и НПО имаха възможност да обменят опит и да осъществят контакти с чуждестранни местни власти, организации, институции и с българските посолства с цел сътрудничество, побратимяване и привличане на инвестиции.

от кметовете на някои от градовете в страната относно развитието на общинската икономика, привличането на инвестиции, взаимоотношенията с централните власти и др.

През 2005 и 2006 г. Асоциацията на дунавските общини „Дунав“ организира **две пътувания - до Италия и до Великобритания**. Целта на посещенията бе провеждането на срещи с местните власти в двете страни, както и с представители на посолствата и търговските аташета на България, работещи там. Българските участници се запознаха с полезни практики в работата на общинските администрации и осъществиха множество полезни контакти, резултатите от които станаха видни при следващото пътуване. В Лондон участниците посетиха второто по големина световно туристическо изложение World Travel Market и се срещнаха с инвеститори и туроператори от цял свят.

В началото на 2007 г. бе осъществено **четвъртото и най-ползотворно пътуване - отново в Италия**. То бе организирано от АДО „Дунав“ като част от неколкогодишните активни партньорски взаимоотношения с Община Вигонца, Падуа. Основен акцент на пътуването бе, използвайки създадените контакти, да се подпомогнат и други български общини, членуващи в АДО „Дунав“ да се запознаят с възможностите и да се създадат необходимите контакти за партньорство и побратимяване. На 17 април 2007 г. бе подписан договор за приятелство между град Боволента и Никопол от кметовете г-н Антонино Соргато и г-н Любен Лаков на специална церемония.

Профилът на 46-членната българска делегация бе разнообразен, но преобладаваха представители на местното самоуправление, местният бизнес и ръководители на организации и институции от Белене, Свищов, Никопол, Плевен, Ветово, Ценово, Русе. Осъществени бяха още срещи с областния управител на Падуа г-н Виторио Казарин, кметовете на Вигонца и Боволента, работни срещи и представяне на икономическите и търговските възможности на България и Италия от икономическия съветник в представителството ни в Милано г-н Гарбис Агопян, Търговската камара в Падуа, както и представяне на различни фирми, предприятия и услуги.

Контакти

Асоциация на дунавските общини „Дунав“
5930 Белене
пл. „България“ 23, ет. 7
тел.: (0658) 22940
факс: (0658) 22960
adm_danube@abv.bg
www.adodunav.org

Резултати

Асоциацията на дунавските общини „Дунав“ създаде **традиция за провеждане на обучителни пътувания в чужбина** за своите общини-членове

Общо **114** представители на общинските администрации, ОбС, НПО и местния бизнес от Дунавския регион взеха участие в пътуванията.

Те придобиха ценни знания за добрите практики на унгарските, италианските и британските общини и обмениха опит със своите колеги.

Дунавските общини и местният бизнес създадоха множество партньорства, които ще им бъдат от голяма полза при кандидатстването към фондовете на ЕС, местното икономическо развитие и привличането на инвестиции.

НАРЪЧНИК НА СЕКРЕТАРЯ НА ОБЩИНА

Предистория

Реализацията на тази дейност се наложи от необходимостта на едно място да се систематизират всички документи, практики и всичко необходимо, касаещо качествена професионална работа на секретарите на общини. Хронологията на съдържанието отговаря в пълна степен не само на задълженията на секретарите на общини по ЗМСМА, но и по въпроси, вменени им от общинските ръководства и ОбС за организация и изпълнение, особено в по-малките общини. Наръчникът е настолна книга на всеки секретар на община - член на НАСО РБ, особено на „нови“ такива или на тези с по-скромнен организационно-управленски опит.

Практика

Стъпки на реализация:

- Идентифициране на необходимостта - чрез управителните органи на НАСО РБ, регионалните координатори и персонала на НАСО РБ;
- Формиране на екип от шест секретари на общини - Валери Радев - Провадия, Гюлтен Еминова - Разград, Димитър Хрисимов - Гоце Делчев, Зоя Цвяткова - Стара Загора, Иван Върбанов - Вълчедръм, Маргарита Корчева - Горна Оряховица и Васил Панчаров - изпълнителен директор;
- Оценка на потребностите, разработка на тематичното съдържание, намиране и редактиране на съответните ресурсни материали;
- Предпечатна подготовка и тиражиране - 2005 г.
- Актуализация на съдържанието и повторно тиражиране - 2006 г.
- Обработка на материалите и тиражирането им на електронен носител (CD) - 2006 г.

Наръчникът на секретаря на община, който ние толкова отдавна желаехме да направим, успяхме да реализираме през този мандат, 2003 - 2007 г. Това стана с финансовата подкрепа на ААМР чрез ФРМС и благодарение желанието и отговорността както на екипа, формиран от УС на НАСО РБ, така и на всички колеги секретари, включили се в разработката с мнение или съвет.

Предлагаме Наръчника във вид, в който той може да бъде системно допълван и актуализиран.

Коментиранията нормативна база е актуална към март 2005 г. и периодично се актуализира от екипа.

Наръчникът подпомага работата на секретарите на общини, като систематизира и коментира основните нормативни актове и дейности, отнасящи се пряко или косвено до нашето професионално ежедневие. Преценихме, че ще бъде изключително полезно да предложим също така и някои процедури и положителни практики, реализирани ефективно в общинските администрации. За още по-голямо улеснение, особено за новоназначените колеги, включихме в Наръчника и образци на формуляри и оперативни документи, необходими за изпълнение на отделни процедурни дейности и практики. Приложихме и примерни наредби, правилници и инструкции, свързани с отговорностите на секретаря на община и имащи изключително значение за качествена работа на общинските администрации.

Резултати

- Първи тираж - 2005 г. - 160 екземпляра, в папка тип „Класьор“ с над 300 листа материали;
- Втори тираж - актуализиран и допълнен - 2006 г. - 70 екземпляра с над 400 листа;
- Тиражиране на CD - 2006 г. - 180 бр. с плик и стикер.

Тези дейности бяха изпълнени по проект на НАСО РБ към Програмата за финансиране на ФРМС/ААМР за 2005 - 2006 г.

Поради големия интерес към изданията и от други общини и общински служители, организации и ведомства, същите ще бъдат актуализирани всяка година и ще се предлагат срещу заплащане.

Всичко това доказва недвусмислената устойчивост на резултата.

Контакти

НАСО РБ
пл. „Възраждане“ № 3
Габрово
тел./факс: (066) 80 64 93
е-поща: naso.rb@gmail.com
Васил Панчаров,
изпълнителен директор на
НАСО РБ

ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И РЕСОЦИАЛИЗАЦИЯ НА ЗАВИСИМИ - СОФИЯ

Предистория

Дневен Център „Солидарност“ съществува в София от 2003 г. Целта е да информира и консултира зависими младежи и техните семейства и близки, да ги мотивира и ориентира към лечение и рехабилитация, да ги приема в рехабилитационната програма на дневен център „Солидарност“ с крайна цел автономност и социална реинтеграция.

Програмата на „Солидарност“ се основава на модела на терапевтичните общности, който е адаптиран към условията на дневен център. Тя функционира с методическата помощ и супервизията на терапевтична общност „Тремполин“, Белгия. Участниците в програмата идват всеки ден в 9 и си тръгват в 17 часа. Центърът е модел на „отворена нерезидентска програма“.

Услугите в Дневния център могат да бъдат разделени условно на две категории: извънрехабилитационни и рехабилитационни. Първите включват информационно-консултативна и мотивационна работа в Информационния център „Посланици на надеждата“, открит през месец юни 2006 г. В него се работи със зависими младежи - както пълнолетни, така и непълнолетни - и с техните семейства и близки. Програмата е социално ориентирана и дава равна възможност на хора от различни социални прослойки да участват в нея.

Практика

Рехабилитационната програма има две насоки - педагогическа работа в ателиета (кухня, хигиена, креативност, спорт и социални умения, градина) и терапевтична работа в групи. Двете насоки са взаимосвързани, работата в ателиетата имитира сферите от социума и представлява истинско училище за живот, като същевременно интеракциите в ателиетата дават възможност за работа в терапевтичните групи. В резултат се постига социална реинтеграция на хората, направили избор да се откажат от наркотиците.

Програмата обхваща момичета и момчета, навършили пълнолетие, независимо от тяхното образование, също и техните родители и близки, за които има специално изградена служба за работа с родители. Съществува и група за работещи, нуждаещи се от подкрепа и взаимопомощ, участвали в нашата или други рехабилитационни програми.

Програмата на Дневен Център „Солидарност“ е дългосрочна. За 2007 г. се предвижда развитие на програмата за ресоциализация и обособяването на специална служба за работа с ресоциализиращи се младежи. Екипът е мотивиран да продължи работата си. „Солидарност“ е партньор на „Тремполин“ в европейски пилотен проект по мобилност Леонардо „European companionship in education, training by travel“.

През 2006 г. Центърът помогна на 86 души в различен формат. Хората, които са с престой най-малко 6 месеца в програмата, са стабилни и са ресоциализирани - имат работа, не употребяват ПАВ, подобрени са семейните взаимоотношения, нямат висящи дела и криминални прояви, стабилизирано е здравословното им състояние, имат здрава междуличностна среда.

За да въвличем обществото в проекта, ние включваме и доброволци, които подпомагат комуникационната кампания и участват в различни инициативи. Гордеем се, че инициативата ни „Посланици на надеждата“ беше подкрепена и в Белгия. Като част от нея направихме две благотворителни изложби, като първата е с помощта и участието на Region Wallonne - валонското правителство. Благодарим на художника Николай Русев, който дари част приходите от изложбата на нашия център.

Основните партньори в нашата работа със зависими са Превантивно-информационен център по въпросите на наркоманиите - София, фондация „Инициатива за здраве“, ДПБЛНА - Суходол и ДПБЛНА „Д-р Георги Кисъев“ - Раднево.

Резултати

През 2006 г. Центърът помогна на 86 души в различен формат. Хората, които са с престой най-малко 6 месеца в програмата, са стабилни и са ресоциализирани - имат работа, не употребяват ПАВ, подобрени са семейните взаимоотношения, нямат висящи дела и криминални прояви, стабилизирано е здравословното им състояние, имат здрава междуличностна среда.

Програмата на Дневен Център „Солидарност“ е дългосрочна. За 2007 г. се предвижда развитие на програмата за ресоциализация и обособяването на специална служба за работа с ресоциализиращи се младежи.

Контакти

Сдружение „Борба с
епидемичните болести и
наркоманиите“
бул. „Г. М. Димитров“ 14
офис 123
София 1797
тел.: 9630717
тел./факс: 9711096
elena@solidarnost-bg.org
info@solidarnost-bg.org
Solidarnost_bg@abv.bg
www.solidarnost-bg.org

ПОТЕГЛИ ПЪТУВАЩАТА „КЛИНИКА“ НА ПРЕДПРИЕМАЧА

Предистория

Идеята е да бъде създаден мобилен център за информация и подкрепа, за да може да се оказва подкрепа на фирмите, базирани в различните краища на граничния регион. Експерти ще „гостуват“ в съответните общински центрове, за да може повече и по-малки фирми да се възползват от услугите на центъра.

Практика

Представители на румънски фирми от гр. Констанца, Румъния, бяха запознати във вторник, 19 юни 2007 г., с възможностите, които те могат да имат, за да правят бизнес в България.

Участващите в срещата, организирана от Българо-румънската търговско промишлена палата, получиха и специалния наръчник, в който се съдържа първоначална информация за създаване и ръководене на бизнес в България. Подобен справочник, но с информация за румънския пазар, ще бъде представен и на българските фирми през септември. Двата справочника са част от проекта „Пътуваща трансгранична клиника на предприемача“, който се реализира по програма ФАР - Трансгранично сътрудничество България - Румъния. Пътуващата „клиника“ е иновативна и гъвкава форма за подкрепа на малки и средни предприятия на място, уточняват от палатата. В нейния офис в Русе вече работи консултативният център, който също е част от проекта по програма ФАР. Наети от палатата експерти предоставят безплатни консултации и информация на малки и средни фирми от граничния българо-румънски регион по следните теми:

1. Икономическо развитие, цени на труд и недвижими имоти, както и други икономически показатели в граничните региони от България (Видин, Враца, Монтана, Велико Търново, Плевен, Русе, Силистра и Добрич) и от Румъния (Мехединци, Олт, Долж, Телеорман, Кълъраш, Гюржево и Констанца).
2. Консултации за подходящи начини за излаз на румънския, респективно на българския пазар в зависимост от спецификата на продукта и сектора.
3. Обща информация за законодателството - основно по отношение регистрацията на местни дружества, данъчни ставки, нетарифни бариери и др.
4. Фирмена информация - контакти на български и румънски фирми, регистрирани в базата данни на Палатата.
5. Контакти на местни организации и експерти (агенции за недвижими имоти, юристи, счетоводители, преводачески бюра и др.).
6. Възможности за участие в панаири и изложения.

Идеята е този център да бъде мобилен, за да може да оказва подкрепа

„Пътуваща трансгранична клиника на предприемача“ се реализира по програма ФАР - Трансгранично сътрудничество България - Румъния. Пътуващата „клиника“ е иновативна и гъвкава форма за подкрепа на малки и средни предприятия на място. Иновативният проект е за малки и средни фирми от пограничните райони на България и Румъния.

на фирмите, базирани в различните краища на граничния регион. Експерти ще „гостуват“ в съответните общински центрове, за да може повече и по-малки фирми да се възползват от услугите на центъра.

Резултати

Координаторите на проекта очакват полза от „клиниката“ на предприемача да имат над 1000 малки и средни предприятия от двата бряга на Дунав. Общата стойност на проекта е 25 949 евро от ЕС по програма ФАР и 3536 евро собствен финансов принос на Българо-румънската търговско-промишлена палата и още 7 бизнес организации от Румъния.

Следващите две спирки на пътуващата „клиника“, където бе представен специалният наръчник за България, бе в румънските градове Слатина на 21 юни и Дробета - Турну Северин на 26 юни. Домакини на „клиниката“ през септември ще бъдат български градове.

Контакти

Българо-румънска търговско-
промишлена палата
ул. „Цар Фердинанд“ №3А, ет.
4, п.к. 69
Русе - 7000
Катерина Георгиева,
координатор на проекта
тел.: (082) 826 309
k.georgieva@brcci.eu

БЪЛГАРСКИ И РУМЪНСКИ ФИРМИ В ОБЩА ИНТЕРНЕТ МРЕЖА

Проект „BRAVO - българо-румънски действия за жизнеспособни организации“ (Bulgarian-Romanian Actions for Viable Organisations)

Предистория

Клуб „Отворено общество“ в Русе вече са събрали 200 попълнени въпросника с профили на фирми и нестопански организации от трансграничната зона „България - Румъния“ за създаване на интерактивната мрежа.

Тя се разработва по проект BRAVO - българо-румънски действия за жизнеспособни организации (Bulgarian-Romanian Actions for Viable Organizations).

Практика

Целта на проекта е да подпомогне идентифицирането на местните нужди на бизнеса и нестопанските организации, да предлага решения за общите трансгранични проблеми, да се оценят ресурсите, за да се разширят източниците за финансиране и да се установят ефективни партньорства в областите Видин, Враца, Монтана, Велико Търново, Плевен, Русе, Силистра, Добрич - от България, и Мехединци, Олт, Долж, Телеорман, Кълъраш, Гюргево, Констанца - от Румъния.

В следващия етап на инициативата повече от 100 организации от цялата трансгранична зона, които имат опит в реализирането на проекти, ще бъдат поканени за участие в шест форума. Те ще се проведат в Русе, Враца, Велико Търново - в България, и в Гюргево, Кълъраш и Крайова - в Румъния.

Проектът BRAVO се финансира по програма ФАР - Трансгранично сътрудничество България - Румъния, Съвместния фонд за малки проекти '2004. Неговата продължителност е 12 месеца, а общата сума е 25 433 евро. От нея 15 % (3880 евро) са собствен финансов принос на партньорите в проекта. От българска страна те са клуб „Отворено общество“ в Русе и Българо-румънската търговско-промишлена палата.

Основните дейности **включват:**

- Информационна кампания сред нестопанските организации в трансграничната зона за избиране на 100 организации преки участници в проекта.

- Провеждане на 6 форума (3 в България и 3 в Румъния) с участието на избраните нестопански организации. Те ще бъдат запознати със стратегическите документи за трансгранично сътрудничество България - Румъния и ще работят по групи за създаване на съвместни проектни идеи.

- Създаване на интерактивна партньорска мрежа в Интернет. Тя ще съдържа профилите на организациите - участници в проекта и

Български и румънски фирми в обща интернет мрежа - целта е да се търсят партньори по предварително зададени параметри.

ще дава възможност за търсене на партньори по зададени параметри.

- Изготвяне на аналитичен доклад с описание на проектните идеи, обсъдени на форумите; идентифицираните проблеми и нужди в третия сектор.
- Промоционални дейности.

Резултати

Изграждането на интерактивната мрежа е една от петте дейности, които се реализират по проекта BRAVO. Мрежата ще бъде поддържана и в бъдеще от клуб „Отворено общество“ - Русе, което според авторите на проекта ще спомага за осъществяването на контакти и реализирането на партньорства между институциите от двете страни на Дунава и след приключване на програмата.

Контакти

Клуб „Отворено общество“
- Русе
Русе, 7012
ул. „Борисова“ 78
блок „Борис“ I
тел./факс: (082) 822773
osc@oscrousse.org
[http://www.oscrousse.org/
programs/bravo/bravo_info.htm](http://www.oscrousse.org/programs/bravo/bravo_info.htm)

ПРОГРАМА ЗА ДЪЛГОСРОЧНО УПРАВЛЕНИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ПОДДРЪЖКАТА НА МОСТОВИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ С ОГЛЕД ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНАТА ИМ ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Краткосрочна цел:

Създаване на досиета за обектите и документация за всяко мостово съоръжение. Определяне на необходимостта от ремонти и срокове за изпълнението им с оглед осигуряване на сигурността на съоръженията и тяхната безопасна експлоатация. Разработване на Финансов план за управление на необходимите ремонти за всяко съоръжение.

Дългосрочна цел:

Чрез използване на различни механизми за финансиране общината да осигури дългосрочна ефективна поддръжка на мостовите съоръжения за осигуряване на безопасната им експлоатация.

Идеята за проекта възникна като естествено продължение на проекта за разработване на Финансов план за поддръжка и управление на уличната и общинска пътна мрежа, който беше осъществен от Община Велико Търново и Община Пловдив, както и от няколко други български общини в предходни фази на Програмата за техническо побратимяване на ФРМС/МАГУ. Изготвянето на програма и финансов план за управлението им се наложи, тъй като мостовете и мостовите съоръжения са част от уличната и пътна мрежа, а състоянието им до голяма степен определя възможността за ползване и експлоатационните качества на пътищата и улиците като цяло.

Община Велико Търново и Община Пловдив подходиха по различен начин към изпълнението на проекта:

Община Велико Търново (а такава е картината и в останалите български общини) не разполагаше със систематизирани данни и изследвания за техническото и експлоатационно състояние на мостовите съоръжения преди да започне работа по проекта. В резултат на обмяната на опит с американските колеги от Голдън, Колорадо, пристъпихме към паспортизация и подробно описание на техническото състояние на мостовите съоръжения. Поради сравнително големия им брой на територията на общината (около 200), възприехме вариант за паспортизация и картиране в GIS среда. Систематизирахме наличните данни и по този начин бе възможно да определим нуждите от обследване - за кои съоръжения, в каква степен и кога да бъде направено. Големото количество информация, която следваше да бъде събрана и анализирана наложи разработването на структурирани бази от данни. Те в бъдеще могат да продължат да се попълват и разширяват.

Община Пловдив направи инвентаризация и техническа паспортизация на мостовите съоръжения в гр. Пловдив, която включва:

- Планове на мостовете (там, където са налични). В случаите, в които плановете не са запазени, бяха снети размерите на конструктивните елементи на мостовете с цел определяне на най-добрия възможен план;
- Пълен комплект снимки на структурните елементи на мостовете: повърхност, носещи колони, дъги и др.;
- Възраст на моста и информация за провеждани мероприятия

Община Велико Търново и Община Пловдив започнаха систематична инвентаризация и паспортизация на мостовете и мостовите съоръжения, за да направят преглед на техническото състояние на съоръженията. Анализът на събраната информация даде възможност да се изготви приблизителна оценка на необходимостта от последваща интервенция, определяне на нуждите от проектиране, неотложните ремонти и т.н. Бяха изготвени рачети и Финансов план за управление на ремонтите за отделните съоръжения. При осигуряване на финансов ресурс и извършване на необходимите ремонти в съответствие с плана се постига дългосрочна ефективна поддръжка на мостовите съоръжения и безопасната им експлоатация.

по поддръжката и подобрения, ако такива са правени до момента;

- Информация за натоварването, включително обем и вид на трафика. Изготвиха се прогнози за ръста на трафика за следващите 20 години;
- История и състояние на настилката;
- Оценка за остатъчен живот за всеки мост.

Резултати

Резултати - Велико Търново

Резултатите от работата по проекта във Велико Търново можем да обобщим по следния начин:

1. Пълно картографиране на общинската пътна мрежа и разположените по нея мостове и мостови съоръжения.
2. Систематизиране на база данни с паспортите на съоръженията.
3. Интегриране в GIS среда и визуализиране на информацията по различни принципи.
4. Определяне на цените и ориентировъчните разходи за проектиране, ремонт и реконструкция на база на събраната информация за мостовете и мостовите съоръжения.

Поради големия обем на работата по всяко едно съоръжение окончателните варианти на програмата и плана за финансово управление ще бъдат завършени след събиране и обработване на данните за всички съоръжения.

Контакти

Община Велико Търново
Динко Кечев,
н-к отдел „Техническа
инфраструктура“
Дирекция ТСУ
dinkokechev@yahoo.com
www.veliko-turnovo.bg

Община Пловдив
инж. Павлина Паунова
гр. Пловдив 4000
пл. „Централен „ 1
тел.: (032) 656 452
www.plovdiv.bg

Резултати - Пловдив

Резултатите от работата по проекта в Пловдив можем да обобщим по следния начин:

1. Общината приключи с инвентаризацията на 6-те мостови съоръжения, които бяха включени в проекта.
2. В резултат на инвентаризацията беше изготвена оценка на настоящото експлоатационно състояние, очакван живот и безопасност на движението.
3. Разработени са финансови планове за тяхната поддръжка и подмяна.
4. Изготвени са проекти за основни ремонти на две от съоръженията и за един нов мост. Общината започна строителните работи по тях.

ВЪВЕЖДАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА КОМПОСТИРАНЕ В РАЙОНИ С РАЗВИТО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Предистория

Проектът е продължение на пилотната програма за въвеждане на програми за компостиране, осъществена в периода 2002 - 2004 г. от общините Тунджа, Елхово и Болярово. Успешното реализиране на пилотната програма стана основа за по-нататъшното му мултиплициране в рамките на пета фаза на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини на ФРМС/МАГУ със съдействието на специалисти от АСЕКОБ и еколозите на Тунджа и Болярово. Бяха привлечени експерти от МОСВ и други НПО с цел по-качествено прилагане на техниките за компостиране и успешно разпространение на резултатите от проекта.

Практика

Мултиплицирането на проекта обхваща 19 нови общини. В периода 2005 -2006 г. Общините Марица, Чирпан, Сливен, Панагюрище, Карлово, Раднево, Правец, Раковски, Кнежа и Страджа. Понастоящем нова група от девет общини мултиплицира проекта. До края на 2007 година се очаква да бъдат въведени програми за компостиране и във Вършец, Хисаря, Велики Преслав, Смядово, СО-Нови Искър, Родопи, Пазарджик, Калояново и Родопи.

Технологията е опростена - открито редово компостиране (Window). Тя отговаря напълно на нуждите на малките населени места и съответства на целите на проекта. Всички общини закупили контейнери и ги разположиха на площадките, за да се отделят неорганичните съставки от битовия отпадък. Площадките бяха почистени и заравнени. В много от случаите еколозите на общините засадиха бързорастяща растителност, която да сигнализира площадките за компост, а в последствие и да служи като естествена ограда.

Бяха проведени шест разяснителни семинара с еколозите от общините, които работеха по програмата. Бяха организирани информационни кампании във всяка община, участваща в проекта. За целта бяха раздадени за разпространение общо около 12 500 бр. информационни брошури. Голяма част от общините използваха местните медии за провеждане на разяснителната кампания. Като цяло населението подходи с разбиране и съдействаше за разделяне на отпадъка.

На изградените площадки има готов компост, който се използва от населението. Площадките са обозначени с табели, а някои от тях се охраняват.

По-добри резултати се постигаха, когато бяха осигурени пазачи и имаше добра информационна кампания, която да предхожда въвеждането на програмата. В общините с повече отпадъци от овощарството и градинарството бе явна необходимостта от раздробяваща техника. Оптималният вариант е осигуряване на малки шредери

Проектът въвежда програми за компостиране в 19 общини с развито селско стопанство. Всяка община преценява броя и разположението на площадките за компост. Успоредно с подготовката и оборудването на площадките за компост се провежда широка разяснителна работа сред населението. Участието на населението за разделяне на органичните отпадъци от останалия твърд битов отпадък е решаващо за изпълнението на проекта. Целта е да се намали твърдият битов отпадък, който се депонира на сметище, и да се закрият малките, нерегламентирани сметища в селата.

за всяка площадка или по-големи, но мобилни машини.

Проектът доказва, че с не много скъпи и сложни технологични решения може да се постигнат добри резултати в управлението на битовите отпадъци и отпадъците от селското стопанство.

Резултати

Мултиплицирането на проекта обхвана 19 нови общини. В периода 2005 - 2006 г. Общините Марица, Чирпан, Сливен, Панагюрище, Карлово, Раднево, Правец, Раковски, Кнежа и Страджа успешно въведоха програми за компостиране и изградиха 16 площадки за компост. Всички площадки, изградени в периода на мултиплициране на проекта, са функциониращи.

В общините, в които беше реализиран проектът, се намалиха обемите на твърдите битови отпадъци, депонирани на сметище. От общия поток на отпадъците бе отделена голяма част от органичния компонент. По този начин не само се отговаря на съвременните екологични и нормативни изисквания, но се осигурява и ценна съставка, служеща за подобрител на почвата.

Контакти

Николай Сиджимов,
изпълнителен директор,
Асоциация на екологите от
общините в България (АСЕКОБ)
Сливен 8800
пл. „Стоил войвода“ 1
тел.: (044) 610 888
mob. 0888 577 973

УСПЕШНО ПРИВЛИЧАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ В ЯМБОЛ

Предистория

Община Ямбол се включва в проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на български общини“ на ФРМС/МАГУ в началото на 2005 година и определя като свой приоритет привличането на инвеститори в областта. След анализ на ресурсите на общината, която правят обучени специалисти по местно икономическо развитие, се определя нуждата от подобряване на инвестиционния климат и привличане на нови инвеститори.

Практика

Подготвен е Маркетингов профил на Община Ямбол, съдържащ информация, необходима на потенциални инвеститори - за ориентирането им по отношение на икономическата среда и условията за развитие на бизнес в общината. Община Ямбол е включена в Интернет-страницата www.invest.bg и помества информация за общината на български и английски език.

Общината се представя професионално и полага максимални усилия да спечели доверието и интереса на инвеститора, като представя всички инвестиционни възможности и предимства на Ямбол, икономическите дадености на региона и всички останали особености, които могат да повлияят положително върху окончателното решение на инвеститора.

Ускорен е процесът на издаване на необходимите разрешителни и регистрации; осигурено е индивидуално административно обслужване чрез местния специалист по икономическо развитие; оказва се съдействие при избора на работна ръка и обучение; реализира се реорганизация на транспорта и подкрепя пред различни институции от страна на ръководството на Община Ямбол по всички въпроси, свързани с установяването на „Язаки“ в града. След едногодишни преговори, съпътствани от много работни срещи, предоставяне на информация и пълно съдействие от ръководството на общината, инвестицията е спечелена за Ямбол. Поетите ангажменти от страна на Община Ямбол, залегнали в подписания Меморандум, са: изграждане и подобряване на инфраструктурата, електрическо захранване на терена, както и осигуряване на транспортното обслужване на работещите в завода.

Резултати

Община Ямбол установява професионалния, про-активен подход за привличане на нов бизнес и за подкрепа на местни фирми като своя политика и полага фокусирани усилия за създаване на благоприятен инвестиционен климат за бизнеса. С помощта на ФРМС и американски експерти са подготвени специални стимули за японската компания, планираща инвестиция в обем 25 млн. евро и откриване на около 2700 работни места до 2009 година.

С помощта на екипа на ФРМС експертите в Община Ямбол правят оценка на ресурсите на общината. Предложени са ефективни мерки за въздействие, отговарящи на изградените приоритети за развитие на икономиката на общината - както по отношение на подобряване на обслужването на бизнеса, така и по отношение на развитието на работната сила. Като резултат от работата по проекта и с получената техническа помощ Община Ямбол успя да привлече голям чуждестранен инвеститор - японската фирма „ЯЗАКИ“. До юли 2007 г. работата започват над 500 човека, като 2700 са работните места, които ще бъдат разкрити в „Язаки - България“ ЕООД до 2009 година.

Контакти

8600 Ямбол,
ул. „Георги С.Раковски“ 7
Кирил Тодоров, кмет
тел.: (046) 681 111
Бистра Желязкова, експерт
„Икономическо развитие“
тел.: (046) 681 321
www.obshtinayambol.org

В ГРАД ПАЗАРДЖИК 13 РОМСКИ СЕМЕЙСТВА ВЕЧЕ ИМАТ ЖИЛИЩА

Предистория

13-те социално-слаби семейства от ромски произход до този момент са обитавали незаконни жилищни постройки в Индустриалната зона на Пазарджик. Сградите са били опасни, не е имало елементарни условия за живот.

Практика

На 21-ви февруари 2007 година бяха връчени настанителните заповеди и ключовете на 13 социално-слаби семейства от ромски произход. С настаняването им в жилищата Община Пазарджик осигурява нормални условия на живот.

Общинското ръководство предвижда навлизането в ромския квартал „Изток“ да става от периферията към вътрешността, за да се прекрати и незаконното строителство и да се вкарват в регулация съществуващите постройки.

Къщичките са 10 на брой. Те са построени със средства на Община Пазарджик и са на обща стойност 310 000 лв. 53-ма роми ще живеят в тях. Те ще заплащат наем на общината в размер на 0,30 лв. на квадратен метър, определен с Наредба на Общински съвет- Пазарджик.

Новопостроените жилища са еднофамилни и разполагат с 2 спални помещения, антре с кухненски бокс и санитарни помещения. Към тях бяха пристроени и помощни навеси за съхранение на въглища и дърва за отопление.

Резултати

Семействата, които обитават къщичките са социално слаби. Те нямат средства да построят собствени домове. С настаняването им в жилищата Община Пазарджик осигурява нормални условия на живот на 13 семейства. Това е един от начините да се започне разрешаването на жилищните проблеми на ромите. Общинското ръководство предвижда навлизането в ромския квартал „Изток“ да става от периферията към вътрешността, за да се прекрати и незаконното строителство и да се вкарват в регулация съществуващите постройки.

Контакти

Елина Георгиева,
PR на Община Пазарджик
pr@pazardjik.bg
www.pazardjik.bg